

Šilčiaus, gali lyti.
Saulė teka 6:24, leidžiasi 4:45.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1729 Co. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
EAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Price 15c

go, III. — Antradienis, Lapkričio-November 2 d., 1971 m.

Kaina 15c

258

KINIJO VĖLIAVA PRIE JUNGTTINIŲ TAUTŲ

IZRAELIS SIEKIA JAV GARANTIJŲ

JERUZALĖ. — Izraelio kabinetas sekmadienį ilgai posėdžiavo, o pirmadienį premjerė Golda Meir pasikvietė pasikalbėjimui Amerikos ambasadorių Barbour. Premjerė jam pranešė, kad Izraelis norėtų gauti tvirtas Amerikos garantijas, kad Izraelis gaus naujų Phantom lėktuvų. Tik tada Izraelis svarstys laikino pasitraukimo nuo Suez kanalo planus. Izraelio vyriausybė taip pat norėtų išsiaiškinti, kaip gali Izraelį paliesti senato nutraukta šalpa užsienio valstybėm.

Žvalgybos sluoksniai Washingtone atidengė, kad Izraelis per kelis paskutinius mėnesius dar sustiprino savo Bar-Lev gynybos liniją Sinajuje. Pastatytas aukštas žemės pylimas, kuriame inžinieriai įrengė 150 sustiprintų kelių tankams įvažiuoti. Pylime, kuris eina visu Bar-Lev linijos ilgiu, palikta 50 angų Izraelio pėstininkų priešpui. Linijoje daug cementinių bunkerų, kurie sujungti požeminiais apkasais.

Žinios apie naujus sutvirtinimus rodo, kad Izraelis nesireigia sutikti su Egipto kariuomenės perkėlimu per Suezą. Libano laikraštis paskelbė tariamą Egipto planą. Pradžioje Egiptas pasirėmęs permiesti per Suezą, pagal Amerikos pasiūlytą planą, nedidelį kariuomenės dalinį Suez kanalo apsaugai. Tačiau netrukus po to Egiptas pasirėmęs didesnei invazijai į Izraelio valdomą Sinajaus plotą. Laikraščio žiniomis, sovietai padidinę Egiptui kariuomenę vežiojančių helikopterų skaičių.

Sprendžiamos Kubos "atstovų" likimas

NEW ORLEANS. — Kubiečiai, kurie nelegaliai atskrido dalyvauti tarptautinėje cukraus augintojų konferencijoje, buvo uždaryti Belle, Chasse, Louisiana aviacijos bazėje. Manoma, kad Kubos valdžia tyčia juos atsiuntė be Amerikos vizų, siekdama sudaryti nepatogumų valstybės departamentui. Konferencijoje dalyvauja delegatai iš 53 šalių.

Anksčiau panašiose konferencijose Kuba nedalyvavo. Ji bandė patekti į 1956 m. konferenciją, kuri įvyko Puerto Rico. Sekančioje konferencijoje Taiwane kubiečiai nei nebando dalyvauti. Šį kartą Kuba paprašė vizų atvykti dar rugsėjo 4 d., tačiau gavo iš valstybės departamento neigiamą atsakymą rugsėjo 24 d. Nors ir negavę vizų, kubiečiai staiga atskrido į New Orleans aerodromą.

Kubai cukraus technologų konferencija būtų labai įdomi, nes čia svarstomi visi nauji cukraus auginimo ir derliaus nuėmimo metodai. Daug Kubos cukraus technologų išvažiavo ir dabar dirba Amerikoje. Jaunieji Kubos cukraus pramonės vadovai iš kitų valstybių atstovų galėtų daug ko išmokti, todėl jie ir atvyko. Čekoslovakijos ambasada, kuri atstovauja Amerikoje ir Kubos interesams, bando išrūpinti valst. departamentui leidimą jiems pasilikti.

Britų laivynas baigė tarnybą

SINGAPURAS. — Po 150 metų Britanijos Karališkasis Toliųjų Rytų laivynas baigė savo uždavinį ir pasuko namo. Atsisveikinimo parade dalyvavo 16 britų karo laivų, su komandos laivu "Stromness" priešakyje.

IŠ VISO PASAULIO

TAIPEJUS. — Sekmadienį Taivanas atšventė savo prezidento Chiang Kai Seko gimtadienį, jau 84-tą. Pasveikinimą jam atsiuntė ir 133 JAV kongreso nariai. Ta diena yra laikoma gera diena pradėti naujus business. Atidaryta daug naujų krautuvų ir trečia Taivano televizijos stotis.

SAIGONAS. — JAV gynybos sekretorius Melvin Laird atvežė į Vietnamą naują prezidento Nixono sudarytą kariuomenės atitraukimo planą, kuris pagreitins amerikiečių išvežimą.

PROSPECT HEIGHTS. — Čikagos priemiestyje sekmadienį kun. Paul Lindstrom vadovaujamoje Krikščionių Laisvės bažnyčioje įvyko susirinkimas, kuriame sudeginta Jungtinių Tautų ir komunistinės Kinijos vėliavos. Kalbėtojai kaltino prezidentą Nixoną už santykių įsikišimą su Kinija. Vienas kalbėtojas Richard Bennett pasakė, kad "Nixonui už laisvės idealų išdavimą vieta esanti kalėjime, o ne Baltuose Rūmose."

Ukrainiečių vyskupų sinodas

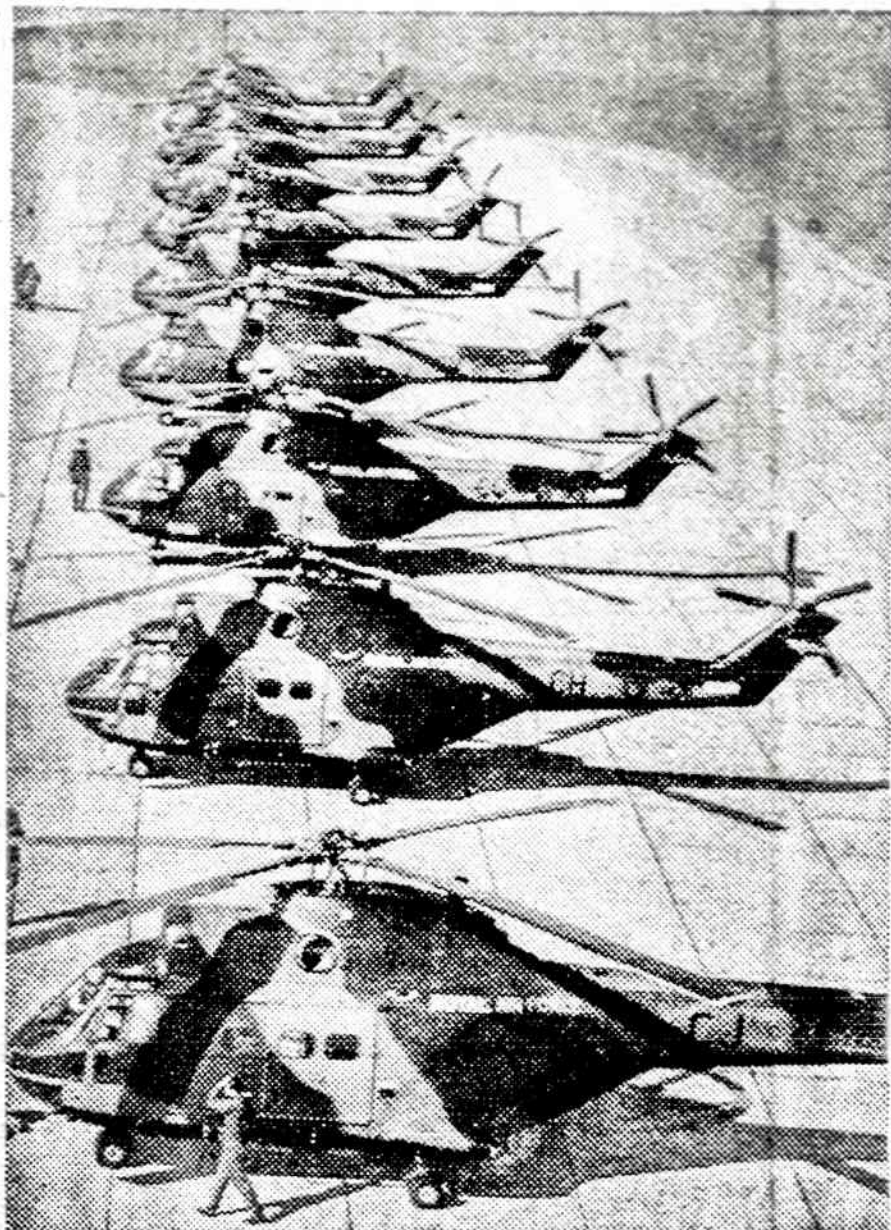
ROMA. — Sekmadienį į Romą suvažiavo 17 ukrainiečių katalikų bažnyčios vyskupų, gyvenančių egzile. Juos sukvietė į specialų sinodą kardinolas Josef Slipij, 79 metų, buvęs bolševikų kalnys, praleidęs 18 metų Sibiro kalinių stovyklose. Dėl šio sinodo kardinolas susipyko su Vatikano valdžia ir su popiežiumi. Romoje kalbama, kad net gali įvykti ukrainiečių bažnyčios atskilimas nuo Romos.

Ukrainiečių sinodas sušauktas 365-tose metinėse nuo Brest-Litovsko Unijos 1596 metais pasirašymo. Tada Ukrainos bažnyčia tapo pirma rytų apeigų bažnyčia, susijungusi su Romos katalikų bažnyčia. Ukrainiečiai toliau laikosi rytų apeigų ir veikia tik užsieniuose, kur turi apie 1.8 milijonus tikinčiųjų. Sovietų Sąjungoje ši bažnyčia yra uždrausta ir jos sekėjai sulieti su rusų stačiatikių bažnyčia.

Ukrainiečiai siekia ir savo atskiro patriarcho. Jiems nepatinka Vatikano derybos su sovietais. Kai kurie ukrainiečių vyskupai kaltina Vatikaną, kad šis norėdamas padėti Lietuvos, Latvijos ir kitiems Romos apeigų katalikams už Geležinės uždangos, paaukoja ukrainiečių katalikų siekimus ir interesus.

Praskrido 20 iš lėktuvnešio "Eagle" pakilusių lėktuvų ir 30 karinių helikopterų.

Atėityje Singapuras ir Malajija gaus karinę paramą iš Jungtinių karo laivyno, sudaryto iš Britanijos, Naujosios Zelandijos ir Australijos karo laivynų ir aviacijos.

Karališkoji Britanijos aviacija įsigijo pirmą "Puma" helikopterį eskadrile. Šis kartu su prancūzų konstruktoriais, britų bendrai statyti helikopterai gali paimti 16 pilnai įkintų karių arba 5,500 svary krovinį, o reikaliu esant, gali išvežti iš fronto linijų šėis sužeistus karius su visais neštuvais ir su keturiu palydovais.

ŠIANDIEN DAUG KUR - RINKIMAI

WASHINGTONAS. — Šiandien Amerikoje vyksta visa eilė rinkimų, kuriuose gan svarbus rasišis klausimas. Mississippi valstijoje renkamas gubernatorius. Kandidatuoja ir negrų veikėjas Charles Evers. Keliuose miestuose renkami miestų merai. Čia irgi svarbi rinkimų kampanijos tema buvo rasišė — vaikų vežiojimas į tolimas mokyklas rasišio balanso siekiant. Clevelande miesto meras negras Carl Stokes pasitraukia. Į jo vietą kandidatuoja trys asmenys, jų tarpe nepriklausomas kandidatas, negras Arnold Pinkney.

Bostone renkamas meras. Ligšiolinis meras Kevin White turi konkurentę moterį Louise Day Hicks, kuri kaltina senąjį merą apsnūdumu kovoje prieš nusikaltimus ir mokesčių padidėjimą. Philadelphiaje renkamas meras. Vienas kandidatų, demokratas Frank Rizzo, skelbiasi esąs tvarkos ir įstatymų šalininkas.

San Francisco mieste prieš senąjį merą Joseph Alioto kandidatuoja net trys politikai, jų tarpe moteris Dianne Feinstein. Alioto kandidatūrai pakenkė spaudoje skelbtos žinios apie jo ryšius su gangsteriais.

Be minėtų merų rinkimų Pensilvanijoje renkamas vienas 'Atstovų Rūmų narys. Dar rinkimai įvyksta Kentucky, kur renkamas gubernatorius ir Virginijoje — gubernatoriaus pavaduotojas.

Visų partijų vadai stebi šiuos rinkimus, nes juose pirmą kartą dalyvaus balsavimo teisė neseniai įgiję 18 metų amerikiečiai.

William H. Rehnquist atrodo patenkintas, kad jį prezidentas nominavo į Aukščiausią Teismą.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Senato užsienio reikalų komitetas vakar svarstė užsienio paramos klausimą. Neabejojama, kad parama bus kurioje nors formoje atstatyta.

◆ Federalinis teisėjas Washingtono atmetė bandymą sustabdyti Aliaskoje planuojamą atominio užtaiso po žeme sprogdinimą.

◆ Indija skelbia, kad savaitgalio audros 4 milijonai žmonių neteko pastogių.

◆ Šveicarijoje pirmuose rinkimuose po davimo moterims balsavimo teisių net šešios moterys buvo išrinktos į parlamentą, o Ženevos miesto merė, ponina Girardin pateko į šveicarijos vyriausią tarybą.

◆ Kambodijos kariuomenės vadovybė paskelbė, jog komunistai pirmą kartą Kambodijoje panaudojo nuodingas dujas, nuo kurių žuvo 100 Kambodijos karių.

◆ Kubon atplaukė penki sovietų karo laivai ir sustojo Havanos uoste.

◆ Vakariški anksčiau sprogimas sunaikino Čikagoje, 7642 S. Halsted, maisto produktų parduotuvę. Nukentėjo ir kitos dvi gretimos krautuvės bei namai priešais. Policija aiškina, kas sukėlė sprogimą.

◆ Americal divizija baigė tarnybą Pietų Vietname. Šiuo metu ten yra 179,000 amerikiečių karių, panašiai, kaip 1965 metų pabaigoje.

—Rugsėjo 28 d. Kaune pasibaigė simpoziumas Rytų Europos agrarinės istorijos klausimais. Dalyvavo, šalia Lietuvos, dar Latvijos, Estijos, Moldavijos, Gudijos, Ukrainos ir Rusijos federacijos mokslininkai.

Paskelbė žmonių išvežimo planus

MASKVA. — Sovietų Tadžikistano partijos laikraštis išspausdino smulkias instrukcijas Tadžikistano gyventojams, nurodymas, ką daryti kilus atominiam karui. Smulkus planas nurodo, kur ir kaip išvažiuoti iš miestų. Įmonės ir darbininkai turi pasirūpinti savo darbininkų ir jų šeimų išvežimu. Pensininkai ir kiti nedirbantieji bus išvežami kaimynystėje suorganizuotų grupių.

Tadžikistanas turi bendrą sieną su komunistine Kinija, todėl spėjama, kad čia kalbama apie galimą atominį karą su Kinija. Laikraštis mini "agresyvas jėgas", tačiau aiškiai nepasako, kas jos yra. Tadžikai yra persų kilmės musulmonai, savo kalba ir kultūra panašūs į Irano gyventojus.

Evakuacijos plane vaikus ir jaunuolius numatoma išvežti atskirai, kad karas nesutrukdytų jų mokslo. Planą pasirašė Tadžikistano vicepremjeras, rusas Viktoras Novičkovas.

Japonų karinės jėgos - 21 metų

TOKIO. — Japonų karinės jėgos sekmadienį šventė 21 metų sukaktį. Įvyko paradas, kuriame dalyvavo japonų vyriausybės nariai su premjeru Sato. Buvo parodytos visos ginklų rūšys, įskaitant naujas japonų raketas.

Premjeras Sato pasidžiaugė, kad Japonija turi taiką ir ekonominį žydėjimą. Jis pareiškė viltį, kad Japonijos gynybos jėgos bus pakankamai stiprios ginti šalį, kartu vyriausybė ieškant taikos su visomis pasaulio valstybėmis. Jis ragino japonus karius didžiulius savo paskirtim, ragino žmones gerbti ir didžiulius karinėmis jėgomis.

Japonija turi nedidelę, bet labai modernią ginkluotą, savanavaliu audros 4 milijonai žmonių neteko pastogių.

—Rugsėjo 28 d. Kaune pasibaigė simpoziumas Rytų Europos agrarinės istorijos klausimais. Dalyvavo, šalia Lietuvos, dar Latvijos, Estijos, Moldavijos, Gudijos, Ukrainos ir Rusijos federacijos mokslininkai.

Pakistano prezidentas Agha Mohammad Yahya Khan, kuris išaukė Rytinio Pakistano sukilimą, kai jis ataukė rinkimus ir panaikino jų rezultatus. Rytinis Pakistanas buvo laimėjęs viso Pakistano parlamente aiškia dauguma. Vakariname gyvena 55 milijonai žmonių, o rytiniame — 77 mil.

KINIJA BUS VADINAMA "CHINA"

NEW YORKAS. — Komunistinė Kinija jau išsprendė Jungtinių Tautų dilemą, kaip pavadinti naują priimtą narį: ar, trumpai, Kinija ar Kinijos Liaudies Respublika? Kinijos užsienio reikalų ministerija atsiuntė telegramą, kurioje prašo įrašyti Kiniją, paprastai "China". Dabar Kinija bus įrašyta ir pasodinta tarp kitų delegacijų, tarp Čilės ir Kolumbijos, sekant anglų kalbos alfabetu. Pirmadienį aikštėje prie Jungtinių Tautų jau buvo iškelta Kinijos vėliava — penkios auksinės žvaigždės raudoname fone. Vėliava kaba tarp Čilės ir Kolumbijos vėliavų. Manoma, kad Kinijos delegacija atvyks į New Yorką dar šią savaitę užimti vietos.

Mirė Stasys Gegužis

MAHANAY CITY, Pa. — Šiandien, lapkričio 1 dienos rytą, vietos ligoninėje mirė Stasys Gegužis, — telefonu iš Pittsburgho pranešė Gertruda Dargienė, veiki SLA narė. Jis, bus laidojamas ketvirtadienio rytą.

Stasys Gegužis buvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros ilgametis pirmininkas ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vicepirmininkas. Savo laiko Gegužis vadovavo Amerikos Lietuvių angliakasių unijai.

Pereitais metais Gegužis buvo atvažiavęs į Chicagoje vykusią Alto konferenciją. Susilpnėjęs širdis jau tada neleido jam dalyvauti visuose posėdžiuose. Sveikata ypatingai susilpnėjo prieš porą mėnesių. Jam į širdį buvo įstatytas skatintuvas, bet ir jis nepagelbėjo. Jis buvo išvežtas į Danville ligoninę, bet gydytojai specialistai negalėjo sustiprinti silpnėjančios jo sveikatos.

Sen. Fulbrightas ir užsienio parama

WASHINGTONAS. — Senatorius Fulbrightas, kuris jau seniai kovoja prieš Amerikos duotą užsienio šalims karinę ir ekonominę paramą, neslėpė savo džiaugsmo, kalbėdamas apie tos paramos lėšų sustabdymą, kurį senatas praėjusį penktadienį nubalsavo. Kalbėdamas televizijos "Face the Nation" programoje sen. Fulbrightas žadėjo savo vadovaujamam komitete svarstyti kai kurias paramos rūšis: duoti lėšų Pakistano pabėgėliams, vaikų šalpos organizacijoms ar Palestinos pabėgėliams remti. Jis tačiau pasisakė prieš karinę paramą Vietnamui, Laosui, Kambodijai ar Graikijai. Izraelio remimą sen. Fulbrightas žadėjo prarasti komitete, nes Izraelis esąs specialus atvejis.

Sen. Fulbrighto nuomone, senato balsavimas prieš paramą užsieniui sudaro pasisukimą ir naujos gaidynės pradžią Amerikos užsienio politikoje. Parama tapusi šalčio karo įrankiu, tam tikru "šalpos imperializmu", kuriuo Amerika bandanti primesti savo pažiūras užsienio šalims. Sen. Fulbrightas siūlo Ame-

Kinijos atsakymas dėl valstybės oficialaus pavadinimo išsprendė ir kitą klausimą — kas pirminkaus Saugumo Tarybai. Jei Kinija būtų pasirinkusi "peoples Republic of China" jai būtų reikėję parūpinti Saugumo Tarybai lapkričio mėn. pirmininką, kuris keičiamas kas mėnesį pagal valstybių pavadinimų alfabetinę tvarką. Dabar šio mėn. pirmininku bus Lenkijos atstovas.

Kinija priminė Jungtinių Tautų sekretoriui, kad Taivano delegacijos turi pranykti iš visų JT agentūrų. UNESCO jau pašalino Taivano delegaciją ir laukia atvykstant komunistų atstovų. Nežinia, kaip dar bus su Pasaulinio Banko atstovybe. Čia Amerika turi 24% visų balsų pagal savo finansines kontribucijas ir galėtų užblokuoti Kinijos atstovavimą. Abejojama, ar prezidentas Nixonas tokio žygio imsis prieš savo vizitą Kinijoje.

Indijoje žuvo 2,500 žmonių

NEW DELHI. — Didelė gamtos nelaimė vėl ištiko Indiją. Audra ir didelė, 16 pėdų aukščio banga Bengalijos įlankoje sugriovė daug pajūrio kaimų, kuriuose žuvo 2,500 žmonių ir virš milijono liko be pastogių. Banga sugriovė daug tiltų ir kelių. Susisiekimas su nukentėjusiais kaimais įmanomas tik oro keliu. Ryšiai su nukentėjusiomis provincijom nutrūko ir bijoma, kad nukentėjusieji skaičiai gali būti dar didesni.

Airių sprogdinimai pačiame Londone

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje sukėlė airiai nušovė du policijos detektyvus. Paskutiniu metu slapta airių armija padidino puolimus prieš policiją, nes pasklido žinios, kad policininkai kankina izoliuotus airių armijos narius, kurie buvo sumiti be teismo. Kitame mieste sukilėliai pagrobė autobusą ir jį sudegino.

Pačioje Britanijoje policija ėmė stipriau saugoti viešus pastatus po dviejų sprogimų Karališkojo Tankų pulko štabe ir Londono Pašto Įstaigos rūmose, kurie yra aukščiausias Londono pastatas. Scotland Yard įspėjo visų miestų policiją, kad sprogdinimai gali išplisti ir kituose miestuose.

rikai nieko neslėpti tiesioginiai, bet skirti savo pinigų tarptautinėms organizacijoms, kurios vėliau šelpyti reikalingas šalis pačios. Tiesioginis šelpimas yra imperializmo įrankis, o karinė parama skiriama išlaikymui esamų režimų, skiriama pasikeitimų sustabdymui, "status quo" išlaikymui, — kalbėjo senatorius.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausio mokslo žinių populiarius perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

KRIMINALAS AUGA VALANDOMIS -

REIKIA KAS NORS DARYTI

Atgimti į sveikatą turi vadai, tada atgims pavaldiniai.
Gyvenimo tiesa

Lietuviai senąs skundžiasi savo kaimynui, kad prie bažnyčios kunigas rūko žmonėms einant į namus po pamaldų. Girdi, argi jis negalėtų prisirūkyti kur nors kitur ir kitu laiku, o ne po pamaldų čia pat prie bažnyčios. Baisiai blogą pavyzdį vaikams ir kitiems jaunuoliams tas kunigas duoda. Taip dejuoja nerūkantys parapietis. O štai dar kitas — dar neįrašęs mazučių piktintojas. Lietuviai inžinierius pergyvena nuoskaudą irgi iš rūkančio dvasiško. Inžinierius ir jo šeimos nariai nerūko. Vaikas gauna gerą pavyzdį namuose. Tik ne mokykloje. Dvasiškis, mokas vaika, praneša tėvui inžinieriui, kad jis su radęs jo vaiko kišenėje cigarečių pokelį. Tada inžinierius paklauso tą kunigą, ar jis rūkas. Kunigas prisipažino taip daras. Tada to vaiko tėvas ir sakas tam dvasiškiui: — „Vaikas namie negavo blogo įvayzdžio, bet mokykloje jis ėmė sekti savus mokytojus, įskaitant ir Tamstą. Kol nepajėgi susitvarkyti — mesti rūkęs, tol visai nesirodyk prie mokinių“.

Ir jis buvo visiškai teisus. Mes visi dabar turime atgimti žmoniškai veiklai. Gana mums žmones vien pekla gąsdinti. Tai tinginių ir dvasia pasilpusių darbas. Mums reikia žmonių, pajėgiųjų savo pavyzdžiu, o ne liežuviu asmenybės žmoginti. Juk dabar žmonės peklos nebijo, vėliniais netiki, nes blogiausias už visus sėtonus pasirodęs esąs jausmais nesusiavkęs žmogus, nors jis labai mokyklos ir kūnų stiprus būtu.

STENKIMĖS TEISINGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Skrandžio žaidos sukėlėjas

Klausimas. Malonėkit, daktare, paaiškinti, iš kur skrandyje žaidos atsiranda? Taip daug mano pažįstamų jas turi. Manau bus visiems įdomu žinoti.

Atsakymas. Kiek skrandyje ar dvilypirštė žarnoj yra žaidų, tiek yra ir priežasčių. Kiekvienam žmogui jos savitos. Bet yra ir bendros priežastys. Štai viena jų. Leningrāde katėms ir šunims buvo sukeltos jų skrandžiuose ir dvilypirštėse žarnos naujo pobūdžio žaidos. Tie gyvuliai buvo erzunami, jiems būdavo sukeliami neurozė. Tuo pat laiku į jų skrandžius būdavo kasdien pilama rūgšti skrandžio sūka per atidarytą dirbtiną angą. Na ir pradėjo skrandžio gleivinė negaluoti. O po to ir žaidas skrandyje atsirado kaip tik toje vietoje, kur buvo į skrandį pilama rūgšti skrandžio sūka. Tais pat nutinka ir pas žmogų su tomis skrandžio žaidomis. Užtenka vyrui turėti baidyklę žmonai, ar žmonai ištėkti už kutvėlos vyro — ir neurozė pas vieną iš jų esti gatava. Dar tokiame tenka skrandžio sunkos gamybos paspartinti — pagausinti su tabaku, alkoholiu, su aštriais valgiais, kaip pica — ir žmogaus skrandyje žaidas gatava. Dabar suprasime dar aiškiau, kaip svarbu kiekvienam žmogui savo asmenybę žmoginti. Už tai kiekvienas iš mūsų pradėkime savo dvasinių — jausminių gyvenimu tvarkytis. Motinos ir tėvai, patys tvarkydami pradedate tinkamai auklėti savo vaikus: tada tokie susituokę nekels kitas kitam skrandyje žaidų savų jausmų palaidumu.

Vienam Goshen, Indianos gyventojui pavyko į savo kiemą įvilioti ir nufotografuoti labai retą meškiną — albiną, kuris visas baltas kaip sniegas. Vietiniai gyventojai jį pavadino Snow-ball vardu.

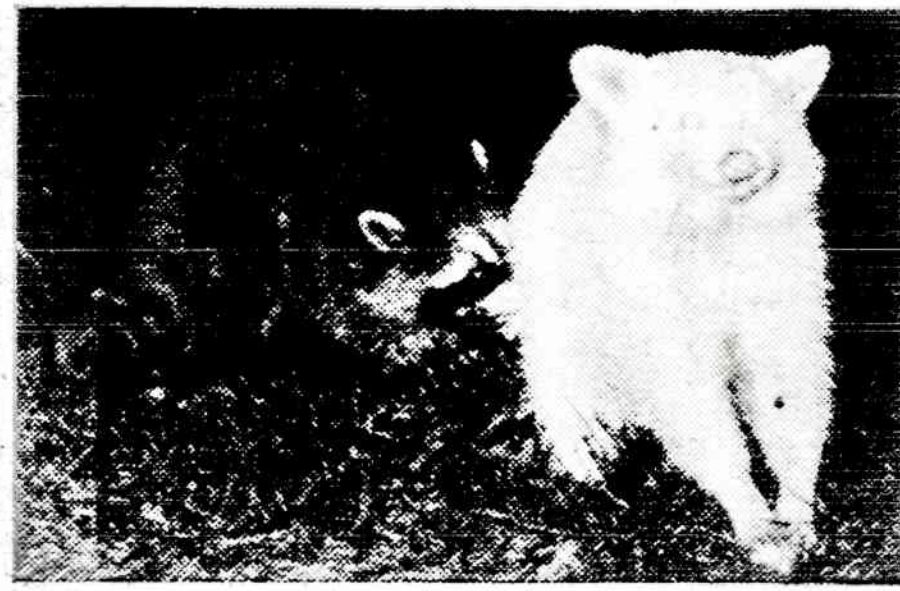
venimu tvarkytis. Motinos ir tėvai, patys tvarkydami pradedate tinkamai auklėti savo vaikus: tada tokie susituokę nekels kitas kitam skrandyje žaidų savų jausmų palaidumu.

Asmenybės maistas

Klausimas. Kuo reikia maitintis, kad galėtum apturėti stiprius nervus, žmonišką asmenybę?

Atsakymas. Žmogaus asmenybė yra sudėtingų smegenų veikimų pasireiškimas išorėje. Ji formuojasi amžiaus eigoje mūsų kūne. Dvasiškai religinę prasmę asmenybei pridūoda ir pavadiną ją siela. Čia apie tai nekalbėsime. Kiekvienas žmogus turi savitą asmenybę. Viešas gali būti kaip Maironis, kitas kaip Blinda svieto lygintojas. Kas asmenybė yra savo esmėje — kuo ji maitinasi.

Kūnas turi savo struktūrą — jį mātoma. Asmenybė irgi turi savitą struktūrą — tik ji nemātoma. Ji apsprendžia kūno veiksmus. Ne kūnas, bet asmenybė apsprendžia, kad vienas žmogus yra pasišventęs kitų labui, o kitas — vien tik savimi tesirūpina. Kūnui išsivystyti pakanka dešimties mėnesių motinos iščiūje. Gi asmenybei — po žmogaus gimimo net 20 metų praeina vystytis. Kartais ir tų 20 metų neužtenka. Kitas ir pražils lieka menkos asmenybės žmogumi. Kūnui reikalingas esti maistas: valgis, gėrimas, poilsis, judesys... Asmenybei irgi turi savas pievas, kur ji maitinasi. 1. Asmenybei žmogui vystytis yra būtina sveika aplinka: tėvai, broliai — seserys, draugai, kaimynai, mokykla... 2. Aplinkos saugumas besivystančiai asmenybei yra būtinas. Kad kas neužpultų. Menkos asmenybės auga vienas kitą skriaudžiančioje žudančioje aplinkoje. 3. Meilė besivystančiai asmenybei yra būtina. Jei žinai, kad tavimi kas nors rūpinas, tave myli, tu geriau jautiesi. Katė, šuo ir jie nori būti glostomi, kalbinami. 4. Asmenybės dar vienas maistas yra teisingas įvertinimas. Darbas turi būti įvertinamas. Pagyrimas — yra paskata toliau stengtis. 5. Asmenybės maisto rūšis yra turėjimas dvasinių idealų. Asmenybė susidaro

iš dviejų veiksmų: praeities ir ateities. Socialinė aplinka praeityje ir ateityje labai įtakoja asmenybės susidarymą. Kiekvieną žmogaus asmenybę apsprendžia paveldėjimas ir aplinka kurioje žmogus gyvena. Už tai norėdami pagerinti žmogų nepaveski

me savo darbo kitam, o patys savų prakaitu imkime gerinti aplinką visokeriopai. Tada ir joje asmenybės susidarys. Kiekvieną žmogaus asmenybę apsprendžia paveldėjimas ir aplinka kurioje žmogus gyvena. Už tai norėdami pagerinti žmogų nepaveski

A. VILAINIS ŠIDLAUSKAS

UNION FEDERAL SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ BRIDGEPORTE

BENDROVĖS ĮSTEIGIMAS

Siemiet Union Federal Savings and Loan of Chicago bendrovė Bridgeporte savo sutelktais taupytojų kapitalais ir turtu pasiekė net keturiasdešimt milijonų dolerių sumą. Tai džiugina ne tik tos bendrovės vadovus, bet ir visus jos taupytojus. Džiugina tas gausius derlius ir mus visus Chicago lietuvių. Tas džiugusmas mums nėra be pagrindo. Ši seniausia iš visų taupymo ir skolinimo bendrovių, kuri bus pramynusi kelią visoms šio pobūdžio įsisteigusioms bendrovėms, pati per tą laiką ne tik nenusėdo, nenusilpo, bet, vadovaujama prezidento Alberto J. Aukers, pasiekė tokių stabiliai gražių rezultatų.

Si taupymo ir skolinimo bendrovė, įsisteigusi 1897 metais ir savo patronu pasirinkusi D. L. kunigaikščio Kęstučio vardą Keistuto Building & Loan ass'n, savo įsteigimo data su tampa ir atsiremia į patį lietuvių gyvenimo pradžią Chicagoje.

Sv. Jurgio parapija Bridgeporte savo gyvenimą buvo pradėjusi 1892 metais, kai jai buvo vyskupo paskirtas pirmasis klebonas kun. Jurgis Kolesinskis. Lietuvių skaičiui sparčiai augant, medinė bažnyčia pasidarė per ankšta, ir naujas klebonas kun. Matas Kriaučiūnas jau 1896 metais buvo padėjęs pamatus dabartinei mūro bažnyčiai. Kai mes pasižiūrime į tas įvairių organizacijų steigėjų ir po žemės pirkimo ir parapijos steigimo aktų pasirašytas pavardes, tai pamatome, jog jos yra veik tos pačios. Tų pavardžių nestinga nė Keistuto bendrovės steigiamajame susirinkime ir pačioje išrinktoje valdyboje.

Daug šių organizacijų jau nebegyvuoja, bet Keistuto bendrovė išsilaikė. Tame jos ne taip trumpame gyvenimo tarpsnyje ir J. A. Valstybės yra pergyvenusios sukrečiančių laikmečių, karų, krizių ir kitokių negerovių. Ir šiaip jos gyvenime atsiradavo klūčių, sunkumų. Reikėjo pasišventusių budėtojų, darbuotojų, kurie sugebėtų tas iškylančias negeroves įveikti. Laimei, ši taupymo skolinimo bendrovė tokių budėtojų, darbuotojų yra

nes tada jis dar nebuvo atvykęs į J. A. Valstybes. bet jau metais jį matome bendrovės pirmųjų pionierių gretose. Šiai Keistuto taupymo skolinimo bendrovei dar pirmuosius žingsnius tebedimant, jau 1904 metais įmatome bendrovės valdyboje kaip direktorių — prezidentą šalia iždininko Joseph Ridiko ir direktoriaus Stanley Stanevich. Tada dar pačios bendrovės apyvarta tesiekė tik 75.000 dolerių. Thomas S. Janulis tada pasidarbovo ne vien tik tai bendrovei, bet svarbų vaidmenį atliko ir visame to meto lietuvių tautiniame kultūriname gyvenime.

Thomas S. Janulis — Džiukijos krašto sūnus. Jis gimė 1885 metais Leibgalių kaime, Veisėjų valsčiuje, tada priklausiusiam Seinų apskrīčiui. J. A. Valstybės atvyko 1902 metais. Bet jau, kaip minėjome, jį matome dirbant 1904 metais Chicago lietuvių tarpe. Jis priklausė Simono Daukanto draugijai, kuriai net tryluką metų pirmininkavo. Nemažai jo pasidarbovė ir Didžiojo L. K. Vytauto draugijoje, kuriai pirmininkavo 5 metus; daugiausia ši draugija pasireiškė Bridgeporto ribose. Jis taip pat yra buvęs penketą metų Sv. Martyno teatrališkos draugijos pirmininku ir priklausęs Teisybės Mylėtojų draugijai.

Reikia pastebėti, jog jo veikla lietuviškoje dirvoje nė kiek nesumažėjo, kai jis 1911 metais vedė Frances Šindikiūtę. Ji ne tik paskatindavo jį jo

darbuose, bet ir talkininkavo. Juodu susilaukė šeimoje dviejų dukrų, Angelės ir Annos, ir sūnaus Jono. Juos visus gražiai išauklėjo, išmokslino. Visi sukūrė gražias šeimas, ir Thomas S. Janulis jau yra susilaukęs net provaikų.

Su tokiu pat lietuviško nusiuteikimo požiūriu jis pasišventusiai darbavosi įsijungęs į Keistuto bendrovę, būdamas visą laiką svarbiose vadovaujandiose pareigose ir neretai nešdamas jos pačią sunkiausią darbo našą. Jam visada prieš akis buvo šios bendrovės paskirtas tikslas, kad ji galėtų lietuvių įpratinti reguliariai ir pastoviai taupyti. Su tos bendrovės pagalba jie gali įsigyti nuosavybės — namus ir tvirtėnau ekonominiai atsistoti ant savo kojų. Geriau susitvarkę savo ekonominius reikalus, daugiau gali prisidėti prie tautinės kultūros kėlimo ir pagalbos senajai tėvynei Lietuvai.

Tenka pasidžiaugti, jog Thomas S. Janulis, šiandien mums žinomas kaip emeritus los bendrovės direktorius — patarėjas, yra dar sveikas, gerai galvojantis — mąstantis, nesulinkęs ir nenusenęs pagal savo metų skaičių. Jis džiaugiasi, domisi jos veikla ir neretai į ją atsilanko, pasikalbėdamas su vadovybe, tarnautojais ir šios bendrovės taupytojais kurie jį gerbia ir mėgsta. (B. d.)

REMKITE TUOS BEZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra vaidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais irtos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago, 8, Illinois

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaka, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai ativarai ir laumės
Skrąjojo po laukus...
S. Petersonienė

Poerija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ir krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir D.VY. NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.
4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUME DAUME. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.
5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų 8-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.
7. Juozas Švaistas, SAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.
8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir myleti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

SKELBKITĖS NAUJIENOSE

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ SOKIŲ SVENCIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Where has all the money gone?

It just goes.

You shake your head.

You see it slip out of your hands and you worry.

Instead of worrying, why not do something about your money? Save some. Painlessly.

Join the Payroll Savings Plan where you work.

Your money will add up faster than ever before, because now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds. Now E Bonds pay 5½% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra ½%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Get a grip on your money the Payroll Savings way. It's an easy way to see your money grow instead of go.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. They may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a good way to save.

Take stock in America.
Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, ILL. 60608

KUR SENŲJŲ LIETUVIŲ GYVENTA

V
Žiauri ir sunki buvo "foreinerių" dalis

Tas pats P. J. Zivatas rašo: Philadelphia & Reading Coal & Iron Co. buvo viena iš pasiūliausių anglių kompanijų. Kai jos prezidentu buvo George Bear, tai tas buvo tikras rakalis. Jam pirmininkaujant kompanija mainieriams uždėjo baudą, nutraukdama nuo kiekvieno uždirbto dolerio po 25 centus, kad darbininkai tuo būdu kampanijai atlygintų nuostolius, susidariusius dėl streiko, kurį darbininkai pralaimėjo. Be to, tuo metu kasyklos mažai tedirbo, tai iš meno uždario, kurio visą ketvirtadalį kompanija nutraukė, žmogui ypač su šeima nebuvo galima pragyventi. Kai kuriose vietose angliakasiai bandė vėl streikuoti, reikalaudami sugrąžinti nusuktus nuo kiekvieno dolerio 25 centus, prie šio reikalavimo pridėdami ir tokius, kaip pagerinti kasyklose darbo sąlygas, bei duoti geresnę apsaugą nuo susižeidimų ir užmušimų. Tų streikų tarpe buvo ir streikas Lattimore, Pa., miestelyje 1897 metais, kur šerifas su savo "deputatais" ir specialia kompanija "Coal & Iron Police" užmušė 21 žmogų, jų tarpe 5 lietuvių, ir 55 žmones sužeidė, jų tarpe 4 lietuvius.

Tame miestelyje gyveno daugiausiai vadinamieji "foreineriai" (svetimšaliai) slaviai, lenkai ir t. p., nes gyvenimas ir darbas ten buvo tiek bjaurus, kad amerikoniai, angliai ir vokiečiai vengdavo tose mainierų luosose gyventi ir tose mainose dirbti, kadangi darbai ten buvo labai prasti, anglis labai nešvari, vi-

sokius akmeninių priemonių pilna. Taigi į tokias kasyklas siųsdavo "foreinerius". Kompanijoms negalvoje, kad šachtos žmogai dirbti pavojingos: lubos prastai statytos, akmuo nedrūtas, lengvai krinta ir gali bet kada užgriūti. Kai šachtoje užmušdavo mūlą, kildavo tikras alarmas, mat kompanijai buvo apie \$400 ir \$400 nuostolio, o kai užmušdavo kokį "green foreinerį", kompanijai jokio nuostolio nebuvo.

Reikia nepamiršti, kad kasyklų vadovai (formanai) ir bosai nebuvo jokie patyrę ekspertai; buvo skiriami įvairūs palaizūnai, kurie labiausiai sugebėjo kompanijai pataikauti.

Kad ir Bažnyčia nebuvo vargdenių požiūrio vargo pelių — angliakasių draugas, o buvo, kaip visada galingųjų puseje, rodo Skrantų (Scranton) vyskupijos leistas laikraštukas, kurs po Latimore skerdynių parašė "...good for them, they got what they deserved. They came here from Southern Europe scums, got dumped on our shores and took our good peoples jobs" (gerai jiems, jie gavo ko nusipelnė. Jie čia atėjo iš Pietų Europos padugnės, buvo išleisti į mūsų krantus ir atėmė mūsų gerų žmonių darbus).

Kelionė į mainierių ligoninę

Vienas gryniorius mainieris štai kaip laiške aprašė savo vizitą Šenandorio ligoninėje:

"Vos atvykau į Shenandoah ir jau rytojaus dieną turiu vykti į ligoninę. Tai kas kad mane brolio

šeimininkai sutiko mane stotį, gražiausiai pavaišino ir pagirdė, bet man rūpi brolis, kurs jau du mėnesiai kaip guli ligoninėje. Indian Ridge kasykloje dirbant ir anglis po žeme sprogdinant netikėtai parakas užsidegė ir jį smarkiai apdegino.

Sėdame į strytkarį (tramvajų) ir apie pietus jau esame Fountain Springs valstybinėje ligoninėje, Ashland, Pa. Daug žmonių lankytojų čia suvažiuoja visai sužeistų saviškių bei artimųjų lankyti. Iš strytkario persėdame už 10 centų į keturių arkliais pakinktą dilažą, kurs mus užtraukė apie gerą mylią į kalną, už kurio buvo pati ligoninė. Visi norintieji važiuoti nesutipo, tad nebetilpusieji nuėjo paskui vežimą pėsčiomis, vieni lazdomis, kiti kriukiais pasiramstydami, o kai kurie tik su viena koja, kiti veidais ir kaklais apraišiotais.

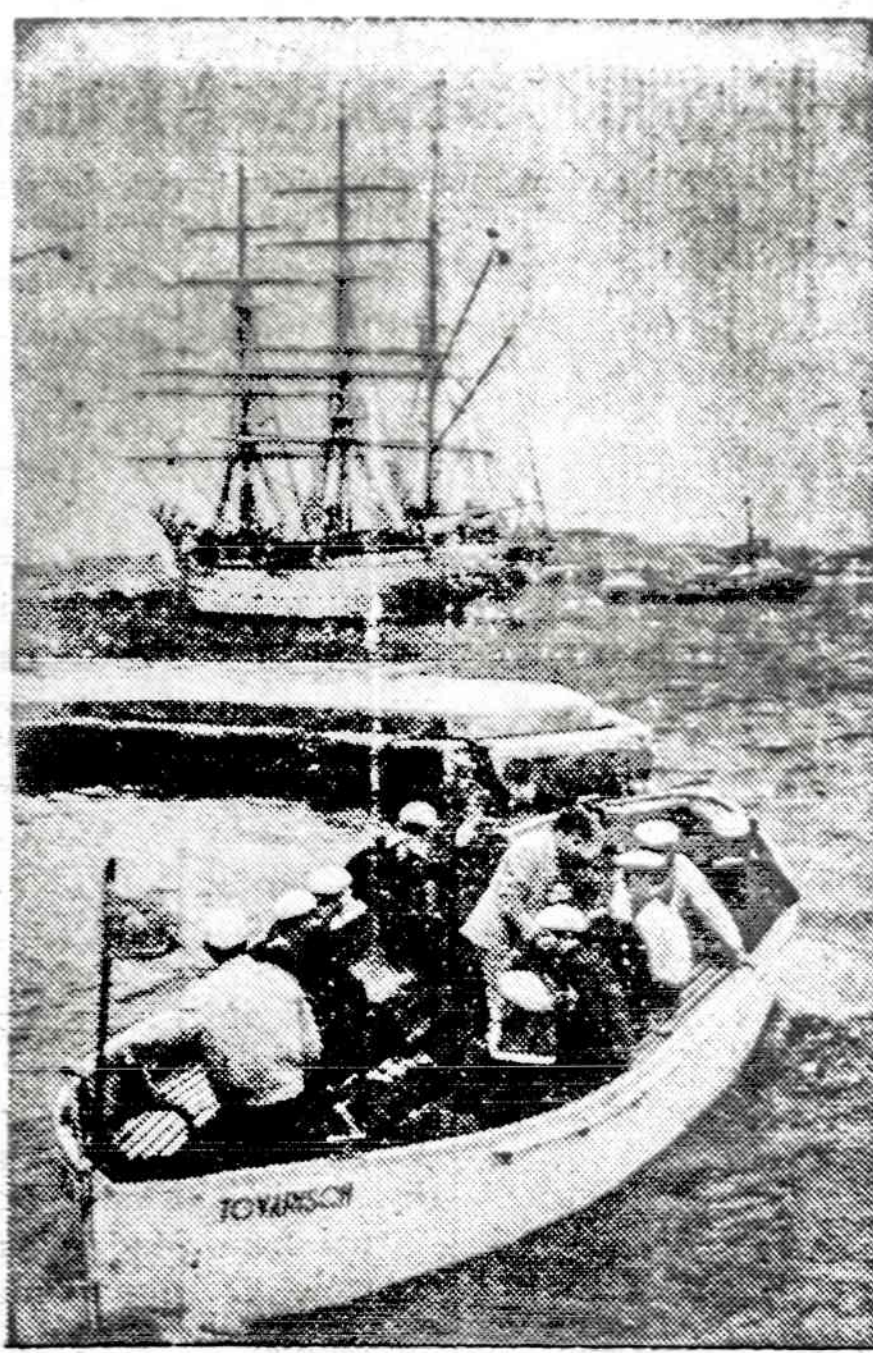
Liūdna žiūrėti į tuos žmones ir mane skausmas suima už širdies. Tai tau ir Amerika, pagalvojau. Pravažiuojame upeliuką, ir galvoju dairdamasis po apylinkę. Čia turėtų žaliuoti žolė, turėtų linguoti vėjo bučiuojami augalai. Tuo tarpu gi čia stūkso aukšti kalnai, visi suversiti iš juodų akmenų, išmestų iš po žemės išimant anglį.

Pravažiuojame giraitę, kur kalno šonus nuplaidintas ir padarytas tiesus kelias į ligoninę. Kelio išvažda širdį graudena. Ne tik žemė, bet ir akmenys čia raudoni. Tur būt, žmonių kraują nulaistyti, pamaniau. Čia pat pravažiuoja vienas, ir dar vienas ir dar vienas vežimas, ambulansai vadinami, juodų mūlų traukiami. Viename vežime matau paguldyti du angliakasiai aprenkti sava, ne darbo drabužiais ir girdžiu kaip šalia vežimo eidamos kelios moteriškos griaužiai verkia. Matau, kad ir vyrai nuo veidų šluostosi prakaitą ar ašaras...

Ligoninė buvo įrengta neaukštame ketvirtajame name. Apilinkui ligoninė supo gražūs klevai ir beržai, tvirtai įaugę į pievą, kurios žolė buvo šviežia nuplauta. Pievoje su voveraitėmis žaidė vienas bekojis jaunuolis. Vėliau man pasakojo, kad jaunuolis kojos neteko kasykloje per girtavimą. Pasigėręs ir sniege užmiges...

"Kova už tikėjimą"

Dar nespėjome su broliu kaip reikiant pasisveikinti ir pradėti kalbėti, kaip kambario gale pasigirdo šauksmas "Nurse, help"! Šaukė ne vienas, o pora balsų. Atbėgo ne tik slaugės, bet ir du gydytojai, žiūrėti kas atsitiko. Pasirodo, susipyko du ligoniai

Sovietų burinis laivas "Tovarišč" buvo atplaukęs į Maltos uostą Valletta... šis trijų stiebų laivas anksčiau priklausė Vokietijai. Rusai atėmė jį iš vokiečių po karo ir dabar naudoja jį jūros katedų apmokymui.

EKSKURSIJA Į JOSE APYLINKES

Senelis už akrų mokėjo po \$8, dabar kainą po \$15,000

San Jose, Cal. — Pereitą mėn. vietos Senior Adult Services butas suorganizavusi pensininkų ekskursiją pamatyti San Jose apylinkes.

Pirmoje eilėje autobusą užsuko į Mayfair Packing Co., kur džiovinami ir pakuojami vaisiai. Įmonė užima apie 10 akrų plotą. Kai kurie vaisiai supiaustomi skiltelėmis ir apdžiovinami lauke, kiti spec. džiovyklomis. Bėgip ne džiovinti lauke, kada nuo gegužės iki spalio mėn. paprastai lietus čia nebūna (šiemet nei lašo). Įmonė apdirba (išdžiovina ir supakuoja) įvairių vaisių dešimtimis tūkstančių tonų. Vien slyvų apie 25,000 tonų. Pakavimas vyksta juostomis mechaniniu būdu: mašina paruošia maišelį ir į spec. rankovės pripilama džiovintų vaisių porciją.

Vėliau vykome į steigiamą Istorijos Muziejų. Dar tik užuomazga, tad patalpoje eksponaty negausu, jei neskaityti kieme išdėstyti senus žemės ūkio įrankius, vežimus ir kt.

Iš muziejaus vykome į apskrities parodų aikštę, kurios plotas siekia per 90 akrų, ir joje yra daug didelių ir gražių, įvairios paskirties pastatų. Viename iš jų čia tą dieną vyko

— lietuvis Jonas Brundza ir airišis Džimis, abudu geri draugai, bičiuliai. Džimis baigęs kalbėti poterių ir pabučiavęs ražančius kryželį pasiūlė ir Jonui tą kryželį pabučiuoti, tvirtindamas, kad už kiekvieną pabučiavimą gaus iš Dievo tiek ir tiek malonių ir greičiau pasveiks. Šį kartą Jonui pritrūko kantrybės, tad jis ir paklausė: "Tai kas bus, jei aš tavo kryželį pabučiuosiu?"

"Kai pabučiuosi, ko tik prašys, viską gausi!" tikrino Džimis. "Čia yra Dievo sūnus. Kai Kristus buvo mažas, tai žydai norėjo jį nužudyti, bet šventas Juozapas su asilo pagalba išnešė Kristų į kitą šalį ir taip jį išgelbėjo, Kristus išaugęs padarė daug stebuklų ir visiems gerą darė, nes atpirko nuo peklos ir liucipieriaus".

Brundza ir sako Džimui: "Jei Kristus buvo toks geras ir visiems gera darė, ir asilas jam išgelbėjo gyvybę, tai dabar visi turi asilą bučiuoti, o ne tą geležies gabalėlį..."

Džimis pašoko tartum yla įdurtas, stvėrė savo dvišakę lazda (ramentą) ir kirtu Brundzai. Brundza irgi turėjo lazda, tad ir susikirtu.

Vyriausias ligoninės gydytojas Dr. Badell juokėsi pilvą susiėmęs ir sakė tokio "entertainmento" dar neturėjęs. J. Pr.

(b. d.)

apie 350 dol., o šiandien — 15,000 dol.

Įsimė, kad ne visi miestai auga tokia sparta kaip San Jose (iš 204,000 gyv. 1960 m. į 412,000 1970 m.), nes kitaip visi artimesnieji ir tiesioginiai maisto gamintojai (daržininkai, ūkininkai sodininkai) turėtų užleisti savas žemes gyvenamiesiems pastatams statyti.

Grįždami aplankėme kokios tai kompanijos pirmąją sekciją pastatytą condominium namų butų suaugusiems (virš 45 m.). Visa toji kolonija apima 1210 akrų pavadinimą "The Villages", 6 mylių atstumu nuo San Jose centro. Buto kaina 27,000 — 41,000 dol. Bendrų išlaidų sudarys 40 — 60 dol. mėnesiui. Golfo aikštė, maudymosi baseinas, salės susirinkimams ir laikui praleisti, gražūs takai, puiki žolė ir t. t. — viskas nauja ir graži, tačiau tinka tik gerai pasiturintiems.

Atvykusieji busu pensininkai galėjome tik pasidžiaugti, seilę nuryti ir pagal rusų priežodį pasakyti "ne mūsų nosiai".

S. Šurkus

Can a young girl college graduate from the Middle West find happiness in The Peace Corps?

Tune in here:

The Peace Corps

Washington, D.C. 20525

Please send me information.

Please send me an application.

Name _____

Address _____

City _____

State _____ Zip Code _____

Published as a public service in cooperation with The Advertiser Council.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemum išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydasas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliada, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tūtu statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliada, AGONIIJA. Romanas. 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiškose dienose.

Stefanija Rūkle, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausioms garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose. Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymas, ka ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISVUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išsivijus kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis jį nepalėmė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau žiaurūs. Pasijaukime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM OF \$5000 OR MORE ON CERTIFICATES 2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 OR MORE 6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE Passbook Accounts \$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

Mrs. PHIL PAKEL, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy. 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

53-ji Lietuvos kariuomenės sukaktis

— "Nebūtų buvę savanorių, nebūtų buvę kariuomenės. Nebūtų buvę kariuomenės, nebūtų buvę nepriklausomos Lietuvos valstybės".

Generolas prof. St. Dirmanas

Jau 1918 metų rudenį, dar be jokio iš tarybos pusės paraginimo, spalio mėnesį Vilniuje emė atsirasti pirmieji Lietuvos kariuomenės savanoriai. Spalio 16 d. savanorių buvo 11 vyrų būrelis. Pagaliau lapkričio 23 d. paskelbtas pirmas įsakymas kariuomenei. Pulk. (vėliau generolas) J. Galvydis — Bukauskas buvo įpareigotas organizuoti pirmąjį pėstininkų pulką. Todėl lapkričio 23-ji ir laikoma Lietuvos kariuomenės gimimo diena, kurią, kaip tokią, minėdavo me tėvynėje, minime ir būdami išsiblaškę pasaulyje.

Savosios kariuomenės organizavimas besikuriančiai Lietuvai buvo vienas svarbiausiųjų istorijos įvykių, nes be kariuomenės nebūtų turėję nepriklausomos Lietuvos valstybės. Iš mažo būrelis savanorių greitai susikūrė pirmieji Lietuvos kariuomenės pulkai, kurie nugalėjo visus priešus ir laimėjo tris karus dėl nepriklausomybės.

Kariuomenės branduolys, aišku, buvo savanoriai, kurie vėliau oficialiai įstatymu pavadinti kūrėjais — savanoriais. Kūrėjai — savanoriai tai nėra jokia karinė profesija. Kūrėjas — savanorio vardas yra kilnus ir garbingas pašaukimas, nes jis kėlė iš aukščiausios žmogaus — pilietinės dorybės ir turi gilią prasmę bei didelę auklėjančiąją jėgą. Niekas nėra kilnesnis ir garbingesnis kaip laisvu noru visas savo jėgas bei gyvybę paaukoję už savo tautos laisvę. Kovos dėl nepriklausomybės mūsų savanoriams kainavo daug vargo, kančių, kraujo ir gyvybių...

Jėgomis siekti Lietuvai laisvės. Lietuvų vienybė bus stipresnė, jeigu vieni kitų neskriausime. Dienraštis niekad neužmiršta pačių svarbiausių lietuvių tautos siekimų, bet jos taip pat kelia visumon ir tremtin patekusiems lietuviams daromas skriaudas.

Naujienuos visą laiką pritarė didžiųjų Amerikos lietuvių organizacijų sudarytai Amerikos Lietuvių Tarybai. Jos džiaugėsi organizuotų Amerikos lietuvių atliktais darbais, jos kėlė viešumon to darbo kliudytojus. Naujienuos teigiamai vertino kiekvieno lietuvių parodytą iniciatyvą visuomeniniame ūkio darbe, bet jos kėlė viešumon tuščių garbėtroškas ir vieningo darbo ardytojus.

Gausus žmonių skaičius suaktyviniame bankete ir šiltas pritarimas aiškiai lietuviškai politinei kryptiai drąsina leidėjus ir bendradarbius dar glausčiau suglausti gretas ir tęsti iki šio meto vestą darbą.

1919 metų pradžioje, kai iš visų pusių Lietuva priešui buvo supama, jauna Lietuvos vyriausybė pašaukė tautą tėvynei ginti... Ir įvyko tai, ko visi aiškiai ir po šiai dienai suvoki negalima. Nepilnamečiai jaunuoliai, apleidę mokyklos suolą ar tėvų pastogę, neatidėiodami nė valandos, griebėsi ginklo ir išėjo frontan tėvynę gelbėti. Ne blizganti uniforma juos masino. Tuo metu uniforma buvo nuosavos skrandutės, sermėgos ir klumpės ar naginės. Ne geros algos, kurių tada dar niekas nemokėjo. Netiesą kai kurie mūsų rašytojai skelbia, kad savanorius masino pažadėtieji žemės sklypai. Žemės tada niekas dar nežadėjo. Jei buvo mąstoma apie žemę, tai tik apie dviejų ketvirtinųjų metų dydžio sklypą... Kovos laimėjimo vilys taipgi buvo blankios. Didis tebuvo savanorio pasiryžimas, drąsa ir pasiaukojimas. Žygiuojant per lietuviškus kaimus, ne kartą ant tvoros parimęs senelis, palinguodamas žilą galvą savanorius palydėdavo žodžiais: — "Dieve, ką jie, vargšeliai vaikai, sermėgėti, basi ir beveik beginkliai prieš didžiosios Rusijos galybę"... Bet tai juk buvo savanoriai! Tautos kraujuje ruse-nusi sentėvių laisvės troškimo dvasia juos skatino ir stiprino. Savanoriai karžygiška dvasia, drąsa ir narsumu bei nuosirdžiu pasiaukojimu įkūnijo kelių amžių lietuvių tautos siekimą Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Deja, slenka laikas, kūrėjai savanoriai sulinko po sunkią išgyvenimų ir amžiaus našta, paseno, baigia jau persikelti geresnėn prosenelių dvasią.

Geležinkelio strelkas Paryžiuje atnešė didžiausią automobilių susikimimą miesto gatvėse.

Pietų Amerikoje

Lietuviai Venezueloje

Pietinėje Amerikoje esama apie 100,000 lietuvių. Skaitlingiausios — Brazilija, Argentina, Urugvajus, o Čilė, Kolumbija, Bolivija, Peru ir Paragvajus lietuvių skaičiuoja tik šimtinėmis bei dešimtinėmis.

Venezueloje, anot Lietuvių Enciklopedijos, pirmieji lietuviai pasirodė po antro pasaulinio karo. 1947 metais Venezueloje jau buvo apie 1,300 lietuvių, o 1964 metais jau liko tik trečdalis, kadangi daugumas išemigravo į JAV, Kanadon ir į kitas šalis, nors savistoviai Venezueloje įsikūrusieji tautiečiai materialiai puikiai progresavo.

Venezuelos lietuviai yra vieningi Pietų Amerikoje, kurie sugebėjo pasikviesti iš JAV Grandinėles, paskui Čiurionio ansamblius. Tų ansamblių koncertų dėka gražiai pagarsintas geras mūsų tautos vardas ir tautinis menas ne vien Venezueloje, bet ir kaimyninėje Kolumbijoje.

Venezuelos Lietuvių Savišalpos Bendruomenė lietuvių ir ispanų kalbomis išleido žurnalą El Lituanos en Venezuela (Venezuelos Lietuvius), rugsėjo, 1971. Iš-eina kas 6 mėnesiai, 28 psl. didelio formato numerįje telpa 35 tos šalies lietuvių gyvenimo ir veiklos nuotraukos ir turtingos kronikos.

Dabartiniu laiku Pietų Amerikoje eina 8 lietuvių periodiniai leidiniai: Argentinoje — Argentinos Lietuvių Balsas, Laikas ir Vaga; Urugvajuje — Darbas ir Žinios; Brazilijoje Mūsų Lietuva ir Sąjunga — Alianca ir Venezuela — Čia minimas tos šalies Lietuvius.

Venezuelos Lietuvio redaktorius J. Kukanauza, Apartado 4647, Maracay, Venezuela. Pa-skiro numerio kaina 1 doleris.

Keliose mišiose Venezuelos lietuvių šeimose vyrauja lietuvių

kalba. Pav. vienoje kronikoje sakoma:

"Jaunasis Maslykinas yra vė-dęs venezuelietę, kuri puikiai kalba lietuviškai, kaip ir visi jų vaikai. Tai pavyzdys toms grynoms lietuvių šeimoms, kurios nesugeba savo vaikų išmokyti lietuviškai kalbėti".

— Vilniaus miesto gyventojai per dieną suvalgo 123.5 tonas duonos ir išgeria 200 tonų pieno (įskaitomi ir pieno produktai). (E)

Meškos ir paršiukai

Vilniuje kelias savaites gastroliavo lietuviškas cirkas "Vil-nius". Šalia kitų lietuvių ar-tis-tų, gerai pasirodęs meškų dresiruotojas B. Zabukas ir paršelių dresiruotoja V. Variakojienė.

Cirkas Vilniuje turėjo 46 va-dinimus ir juos žiūrėjo 63,000 žmonių. (E)

— E. Gutauskas, iš Joniškio, baigęs konservatoriją rugsėjo mėn. dainavo Fausto partiją Vilniaus operoje pastatytoje to paties pavadinimo operoje. (E)

BIZNTERIAL KURIE GARSINAI "NAUJIENOSE", — TURI GERIAUSIA "ASINIKTMA BIZNYJE"

Prezidento nominuotas / Aukščiausiąjį Teismą teisėjas Lewis F. Powell Jr.

GYVENIMO KELIAIS

A. a. Zigmas Jonynas mirė 1970 m. rugsėjo mėn. 30 d. Chesterton, Indianoje. Palaidotas spalio mėn. 3 d. Vinco Kudirkos sklype Lietuvių Tautinėse kapinėse, Čikagoje.

Vėlonies mirties metinių proga spausdiname a. a. Zigmo Jonyno atsiminimus.

DZUKLIJOS PADANGĖJE

Gimiau 1890 m. gegužės 1 d. Udrijos kaime ir valsciūje, tuomet Kalvarijos apsk. Mano tėvas Juozas Jonynas buvo atėjęs į žentas iš Daugirdų kaimo, Krokialaukio valsč. į Peckų ūkį. Motinos tėvų ūkis turėjo 39 margus žemės trijuose sklypuose — 24 margai su trobesiais sodyboje, 12 margų Žilinciskėj, kuri buvo už dviejų kaimynų — tėvo brolio Petro Jonyno bei Daugirdų ir trys margai Paužiskėj, kitoj pusėj už Udrijos bažnytkaimio. Motinos motina buvo kilusi iš šiugždų kaimo, Krokialaukio valsč. Ji išteikėjo į mūsų ūkį už Peckaus. Senelė man pasakodavo apie sunkius baudžiavos laikus, vergų darbus, badmetį, kuomet į duonmilčius maišydavo smėninčius arba kitų javų pelus. Tėvas vedė 26 metų, o motina išteikėjo nepilnai 16 metų. Pirmojo pasaulinio karo metais mano vyriausiąjį brolį Praną nušovė vo-kiečių kareiviai Babrauninkų kaime, Simno valsč. Čion jis buvo pasitraukęs nuo karo veiksmų Vokietijos pasienyje. Palaidotas Krokialaukio kapinėse. Du vyresnieji broliai anksti mirė. Aš buvau ket-

virtasis iš eilės. Mūsų šeimoje gimė viso devyniolika brolių ir seserų. Pasiitkė ir dvynukų. Dabar esame gyvi 4 broliai ir sesuo: aš, Jonas, Vytautas, Kazimieras, Antanas ir Monika. Trys gyvename Amerikoje, Antanas Kanadoje, o sesuo Monika — Vilniuje. 1948 m. brolis Juozas rugsį išvežtas Sibiran ir ten kalėjime mirė kan-kinio mirtimi. Visi kiti broliai ir sesers išmirė vaikystėje.

Mūsų Udrijos ūkio žemė buvo kalnuota. Aukštesnėse vietose — raudonmolis, žemesnėse — kiek juodžemio, bet daugumoje baltžemis. Dirvos nebuvo iš derlingųjų, gana kietos įdirbti. Ūkio ištekliai menki. Iš mažens buvome tėvų verčiami dirbti visokius darbus. Anksti rytais, saulei vos patekėjus, motina mane išvesdavo ganyti žąsų. Atsisėdavo ir vėl užmigdavo. Pabudęs rasdavau žąsis avižose. Jas sunkiai iš avižių iškrapėtydavau. Daugiau vargo turėdavau ganydamas karves durpynų ganyklose, kurios buvo nusi-leidus nuo didesnio kalnelio prie Čižikų kaimo. Čia visi Udrijos kaimo ūkininkai per vasaras ganydavo savo raguočius ir arklius.

Pavasariais didelis plotas ganyklų būdavo klampus. Gyvuliai ligi kelių brisdavo rankiodami menkos vertės šorinę žolę. Pavasariais, išsiliejęs Udrijos ežerui, ganykla atsidurdavo po vandeniu. Lydekos atplaukdavo iš ežero neršti. Zvejai su žebeklais kartais nudurdavo gana didelių žuvų. Beklampojant po tas ganyklas ko-jos apsisėdavo durpžemiu. Džiūdamas ko-

jų oda suaižėdavo, pasirodydavo kraujas, baisiai skaudėdavo. Kai pargindavau vakarais gyvulius, mama kojas nuplaidavo, ištepdamo taukais ir aprišdavo. Jos per naktį šiek tiek apgydavo. Sekančią dieną beganant ir beklampojant vėl sutrukdavo. Istoria kasdien kartodavosi. Kalnelis į ganyklas buvo gana status. Karvės, per dieną prisikimšusios nemaistingos žolės, sunkiai įdavosi namo su mažai pritvinkusiais tešmenimis. Didesnių išteklų ūkyje nebuvo. Vargą didino kas antri metai pa-saitaką vaikų gimimai, dažnos jų mirtys. Krikšto ir laidotuvių papročiai mažino santaupas.

Žemės ūkio padargai buvo labai primi-tyvūs. "Drapakas" — trikampis medinis rėmas, smaigaliu į priekį, su stambiais geležiniais riestais nagais, žagrės ir kaupu-kai mediniai su geležies galūnėmis, ir kt.

Apie mineralines trąšas ir jų reikšmę mažai kas nusiokė. Derliai būdavo men-ki. Ir gyvuliams žiemos metu tinkamo pa-šaro nepakeldavo. Dažniausiai karvės buvo šeramos vasarąjiniams šiaudais. Tik po pusiaužiemių įmaišydavo "kratinių". Raguočiai vos išmisdavo. Pavasarį būdavo silpni ir kartais reikėdavo pagelbėti jiems atsikelti...

Rudenį pabaigus derlių nuimti nuo laukų ir žemės užšalus, prasidėdavo javų kūlimas ir išimtinai spragilais. Mašinų nebuvo. Vyrai keldavo 2 — 3 val. ryto ir už-sižibinę "likarną" eidavo kult. Iškulda-vo tiek klijų, kiek būdavo prie šio dar-bų vyrų. Pusryčių eidavo dar tamsioje.

Po pusryčių, jeigu dar būdavo tamsu, par-virsdavo gryčioje ant suolų, kurie sustaty-ti pasieniais. Prašvitus eidavo gyvulius šerti ir vėl grįždavo prie javų kūlimo, kad iki Kalėdų dar su sena šeimyna šį darbą uždabgtų. Kalėdų tarpušvenčių vykdavo samdinių pasikeitimas. Išskultus javus iš-arpudavo ir supildavo švirne iš lentų pa-ruoštuose pertvarose. Tais laikais jau pradėjo atsirasti štipinės kūlimo mašinėlės. Iš abiejų šalių ratuose būdavo pritai-sytos rankenos. Jas sukdamo 4 vyrai — 2 iš kiekvienos šalies. Mašinėlėmis kuldavo vasarąjį. Rugius ir kviečius ir toliau kū-lė spragilais. Šiaudus gražiai išsukuoda-vo. drūgtalius sulygindavo, rišdavo į kū-lius ir vartodavo stogams dengti, kiau-lėms šviltinti ir t. t. Vėliau didesnieji ūkiai pradėjo įsigyti "rusvelkius" (maniežus), kuriuos arkliai sukdamo ir vartydavo kūli-mo ir kitas mašinas.

Metiniam darbininkams mokėdavo mažas algas: merginoms — 10 — 12 rub-lių, vyrams — iki 20 rublių. Emigracija Amerikon buvo samdinių svajonė. Kello-nei reikėdavo bent 100 rublių. Šią sumą labai sunku buvo sutaupyti iš minėtų atly-ginimų.

Po Kalėdų jau ne taip anksti šeimyną keldavo, bet vis dar apie 4 — 5 val. ryto. Iki pusryčių turėdavo rankinėmis gimn-mis primalti tam tikrą kiekį rugių. Daž-niausiai maldavo džiovinus rugius. Jie len-gviau maldavosi ir supilti ir statines vasa-rai — nesugedavo ir nesuplėkdavo. Mo-terys gryčioje žibindavo iš pušies medie-

nos pagamintas balanas, o vyrai, eidami į lauką, nešdavosi "likarnas". Plytų val-giui virti neturėjo. Prie duonai kepti kros-nies būdavo primūrytas priepeckis, kuriame ant trikojo virdavo du puodai sriubos: viename kruopos, antrame — kopūstai ar barščiai su kiaulenia. Mėšos pusryčiams neduodavo. Ją palikdavo pietums, kartu su pašildyta sriuba. Šakučių ir peilių ne-būdavo. Visą indavo pirštais, o sriubą visi kartu sėbdavo iš didelio dubens me-diniais šaukštais, pagamintais iš klevo me-dienos.

Gavėnios metu tik sekmadieniais, an-tradieniais ir ketvirtadieniais valgydavo su pienu. Mėšos visą gavėnios laiką neval-gydavo. Sunaudodavo daug silkių, šiek tiek žuvies, sėmenų aliejaus ir panašaus maisto. Sulaukę Velykų sekmadienio ei-davo į bažnyčią išbalę, sulybę, nusilpę, bet grįžę iš bažnyčios sėsdavo prie gausiai rie-biais valgiais apkrauto stalo ir gana stip-riai prikiisdavo... Po Velykų švenčių pa-dažnėdavo visokios vidurių ligos ir pasi-taikydavo staigų mirimų.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBE

Apie poezijos knygą

Paskutiniu laiku Čikagoje pasirodė poezijos knyga, pavadinta "Visas turtelis — šimtinė". Autorius A. Kristalponis, bet perspausdinti neleidžiama be V. K. Sadžiaus leidimo. Iš viso šioje knygoje sudėta 105 eilėraščiai. Suskirstyta į penkis skyrius: Kuklus turtelis, Mylimas takas, Epochos garsai, Oliejaus diėnynas ir slaptin-gos svajonės. Eilėraščiai pa-rašyti lengvu stiliumi, tad ir mažai išsprusiam suprantami. Pavyzdžiui, eilėraštyje "Turtelis" sakoma:

"Mano visas turtelis
Šitas mažas maišelis.
Jeigu kada keliauju,
I jį viską sukraunu.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Kombinuotas maišelis,
Prie jo mažas dirželis,
Kuris, jei tikslai reikia,
Tuoj jo dydį pakeičia.

Dedu ką tik panešu —
Džiaugsmą, viską kas gražu.
Linksmys ir liūdesis,
Juokus, skausmus, ilgesį.

Bet daugiau sudedu
Kasdieninių rūpesčių.
Gyvenime kas svarbu —
Rinkt smulkmenas pamažu.

Šiandien šitas maišelis
Suliesėjęs vargšelis,
Nes įvyko nelaimė, —
Prarasta aiški laimė.

Kaip mažutis vaikelis
Tasai mano maišelis.
Saugau jį keliaudamas,
Lyg vaikelis augdamas.

Pinigai, gėlė, gaida,
Lūkesčiai, eilė, svaja
Renkas, kaupias viduje,
Skiaidos, blaškos erdvėje.

Įdomus eilėraštis "Naujovė".
Apdauinoja paliktą tėvynę —
Lietuvą. Eilėraščiuose "Tėviš-
kė", "Sudiev gimtinė" išlieja
jausmus, ilgesį Tėvynei. Ap-
dauinoja vestuves, sukaktu-
ves. Puikus eilėraštis "Moti-
nai". Nepamirštas ir jauni-
mas, susirinkęs gegužinėn.

Eilėraštyje "Pakeleivui"
perduoda prašymą vykstan-

Skotijos naras Leonard Taylor pagavo jūroje prie Mull salos didelį ungurį, kuris svėrė 30 svarų.

čiam į Lietuvą aplankyti Vil-nių, Gedimino pilį ir tėvųjų kapus. Skyriuje epochos gar-sai apdauinoja balandėlių, pla-nakę, šunelį, kačiuką, pelėdą, žvirblėlį, antelę, seną varną, vilką ir profesijos asmenis: dainininką, menininką, direk-torių, taisytoją, statytoją, grie-vėją, garbintoją, humoristą ir kitus.

Matomai poeto ilgėliau gy-venta Pietų Amerikoje, tad ne mažas eilėraščių skaičius skir-tas jai ir to krašto egzotikai.

Skyrelyje "Slaptingos sva-jonės" skiriami eilėraščiai: mokslui, baltam žirgui, žvaigž-džių palydovui, versmei, mai-tintojai (žemei), vilčiui, vilio-nei, horizontui ir užbaigai ei-lėraštis "Santraukos" pavadi-nimu "Duokit kelią, nes prog-resas žygiuoja". Aišku iš 105 vos keletą pažymėjau. Spau-dė M. Morkūnas. Autorius ra-šo, kad apmokėjęs išlaidas, pelnas skiriamas labdarai. Viršelyje vaizduojamas did-miestis su daugiaaukščiais na-mais. Neišvengta korektūros klaidų.

Žirniai į sieną

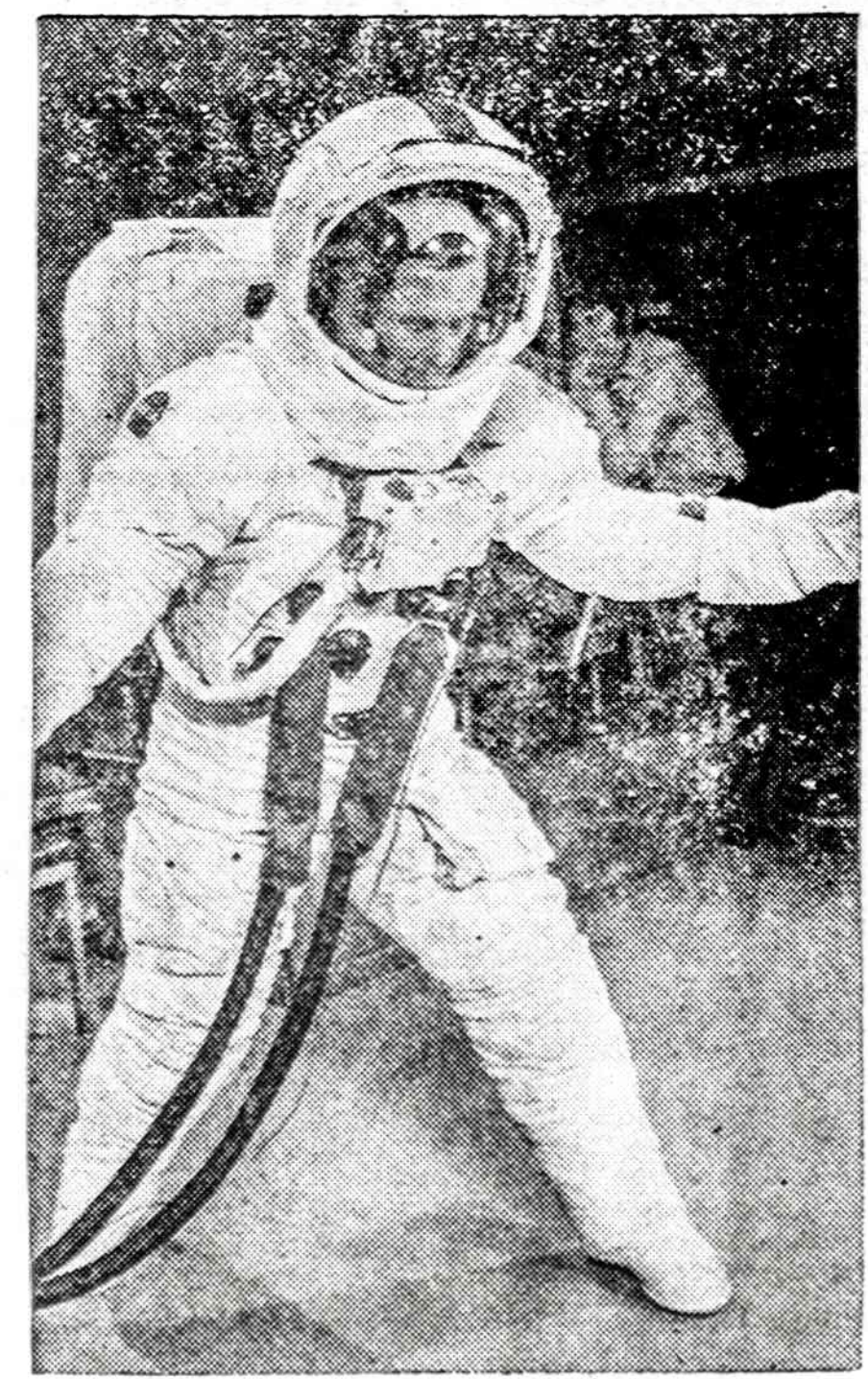
Vienintelė "paguoda":
gaištame ne mes vieni

Lenkų laikraštis "Nowy Dziennik" griūdžiai skunžia-si dėl lenkų kalbos ir bendrai lenkiškumo spartaus nykimo Amerikos Polonijoje (lenkų etninėje grupėje).

"Lenkų imigrantai pionieriai Jungtinėse Valstybėse", rašo laikraštis antrašte "Groch

Lenkiškumo nykimas
organizacijose

Tuo pavyzdžiu pasekė ir len-kiskosios organizacijos. Daugu-mas jų savo susirinkimams įve-dė anglų kalbą. Narių interesas pradėjo išnykti. Susirinkimų dalyviai ėmė sutirpti, kadangi daugumas jų nenorėdami prie-šintis "išmintingiesiems", rašo nesuprasdami apie ką kalbama

Astronautas Charles Duke išbando naujos konstrukcijos erdvės drabužius. Jis skris į mėnulį ateinančių metų pavasarį.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių
71 METŲ NASLĖI.
reikalinga lietuviškai kalbančio vyro ar moters pagalba. Ji yra nustočiusi 70% regėjimo, bet pajėgia apsitvar-kyti. Duodamas nemokamas kamba-rys naujai atremontuotame name. Tekty pasirūpinti baldais ir maistu. Telefonuoti 776-4433 arba vakarais 448-7726.

MATURE COUPLE
NEEDED
For family of 6. 4 children. Live in. Own small apt. Woman for house-keeping, man to assist wife. Exp. preferred. References. Top salary for right couple. Call collect (414) 771-7810

— pradėjo nebedalyvauti len-kiškame gyvenime. Menkaver-tiškumo kompleksas lenkų ma-sėse pradėjo sparčiai didėti... Gatvėse arba autobusuose pra-dėta kalbėtis patydomis arba visiškai nekalbėti...

Papasakojęs, kaip buvo prieš 22 metus jam atvykus į Ameri-ką, autorius pateikia kitą pavyz-dį iš dabarties. Jame teke būti dideliame religiniame Amerikos lenkų parengime, kur pagrindi-nis kalbėtojas buvęs kunigas, tikstantinei auditorijai pasako-jęs savo ilgų metų pergyveni-mus komunistų nelaisvėje. "Kal-ba angliškai, o salėje didžioji dalis vprėninių moterų ir vyrų snaudžia arba savo tarpe šnib-dasi kito klausdami — apie ką tas kunigas kalba. Visa pro-grama prarasta be vieno lenkiš-ko žodžio.

"Tokių gėlių ir asilų Lenkiš-koje lankoje turime tūkstan-čius", rašo autorius. Ir pastūi draskome savo rūbus! Gelbėki-me savo vaikų lenkiškumą!

Lenkų kalba žūsta! Spauda krinta!" — baigia straipsnį au-torius M. S. aimanuodamas.

Šakių klubas

Šiais metais klubas veikia gerai. Buvo surengti du pik-nikai. Vienas pavasarį, kitas rudenį. Per abu pikniku oras buvo labai gražus. Publikos atžvilgiu taip pat piknikai bu-vo sėkmingi.

Rudeninis pobūvis — der-liaus šventės vakarienė — ren-giama lapkričio 20 d. Marquet-te Hall, Western ir 69-tos kam-pas.

Šakių apskr. kai Lietuva buvo laisva, kiekvienais me-tais buvo rengiamos derliaus šventės vakarienės. Tokių pa-rengimų tradicija puoselėja ir mūsų klubas, kiekvienais me-tais surengdamas derliaus šven-tės proga linksma pobūvį ir vakariene.

Bilietai jau platinami. Jų platinimu daugiausia rūpina-si iždininkė Genovaitė Bara-dienė ir pirmininkas Ad. Ra-monis. Platina juos ir kiti val-dybos nariai. Bilieto kaina — penki doleriai.

Adomas Didžbalis

Utenos klubas

Utenos apskr. klubo susirin-kimas, įvyko spal. 12 d. Holly-wood sūlėje. Pirm. K. Stukie-nė atidarė susirinkimą ir pa-kvietė sekretorių perskaityti praeito susirinkimo nutari-mus.

Buvo nutarta surengti pasi-linksminio vakarą lapkričio 28 d. Hollywood svetainėje. Paskirta ir rengimo komisija iš B. Žemgilio, M. Radzuke-nienės ir V. Juškos. Po susirinkimo buvo vaišės. Kitas susirinkimas įvyks lapkričio 9 d.

V. J.

TRUMPAI

— Sol. Dana Stankaitytė, Sta-sys Baras ir Jonas Vaznelis yra pakviesti vienam iš šešių koncertų, kuriuos ruošia St. Xavier kolegija inauguracijos sezono proga. Koncertas įvyks gruodžio 1 d. 8:15 v. v. kolegi-jos auditorijoje, 103-čia ir Central Park Ave. Šiam kon-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIMS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

A. G. AUTO REBUILDERS
Cia automobiliai išlyginami ir nuda-zomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityusių darbininkų. Kai-nos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5882
Anicetas Garbačiauskas, sav.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Rpublic 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

certui jau dabar yra platinami bilietai. Nuo šių mokslo metų pradžios kolegijoj veikia Lituanistikos katedra. Inž. Antanas Rudis yra kolegijos pati-kėtinių taryboje.

— Dail. Viktoras Petravičius mokys tapybos, piešimo, grafikos ir keramikos Chicago's Parky distrikto ruošiamuose meno kursuose, kurie prasi-dės lapkričio pradžioje. Informa-cijas teikia ir klausytojus registruoja pats tų kursų lektori-us.

— Dail. Vytauto Kasiulio, gyv. Prancūzijoje, darbų pa-roda bus atidaryta lapkričio 13 d. Čiurlonio galerijoje.

— Maryland Book knygu leidykla išleido rašyt. Stepo Zobarsko novelių rinkinį ang-lų kalba "Young Love and Ot-her Infidelities".

— Chicago's Medžiotų - Meš-keriojų Klubas šampano balius įvyks lapkričio 6 d. 8:00 v. vak., Marquette salėje, 6908 So. Wes-tern Ave. Gros Ramonio orkest-ras. Įėjimas, valgiai ir šampa-nas 5 dol. Rezervacijos telef. 776-8688. (Pr).

SAVI NAMAI NESALA

5 BUTŲ AUKŠTAS MŪRAS. 50' lo-tas. 3 auto mūro garažas. Naujas gazų šildymas, Aluminum langai. Apie \$8,000 nuomos. Pusė bloko nuo parko. \$46,000.
2 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS. Beveik kaip naujas. Aluminum langai. Iren-gtas šiltas beismantas. Naujas garažas. Blokas nuo parko. \$38,500.
3 BUTŲ 1 1/2 AUKSTO MŪRAS. Ga-zų šildymas. Geros pajamos. Gražūs butai. Garažas. Arti ofiso. \$34,000.
6 KAMBARIŲ MŪRAS. Kabinėtų virtuvė. Moderni vonia. Naujas gazų šildymas. Garažas. Arti mūsų. — \$19,000.
9 KAMBARIŲ modernus bungalov. Liuskusinė vonia. Kabinėtų virtuvė. Pilnai įrengtas beismantas. Židyns. Šildymas gazu. Nauji kilimai. 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28,000.
4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazų šildymas. Aluminum langai. Prie Maria High. — \$42,700.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sienas ir pasto-gė, centrinis šildymas, garažas, Right-tan Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.
PŪRUS BUNGALOV. Įrengtas sklypas, garažas. Tuoj galima užim-ti. 77-ta prie California Ave.
MASTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biiznio patalpa Mar-quette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais iren-gimais. Judri vieta.

ŠIMAITIS REALTY

2951 WEST 63 STREET
436-7878

APYNAUJIS 2-ju butų gražus mūr., po 3 mieg., alumin. langai, karštu van-denių šiluma gazu. 2-ju autom. gara-žas. Gražioje vietoje prie parko. — \$40,500.
6 KAMB. MŪR. moderni virtuvė ir vonia, alumin. langai, karštu vandeniu šild. gazu. Marquette Parke. \$21,500.
APYNAUJIS 1 1/2 aukšto mūr., alumin. langai, šiluma gazu, įrengtas rūsys. 2-ju autom. garažas. Marquette Par-ke. \$36,500.
*GRAŽUS 4 BUTŲ mūr. langai, karštu vandeniu šild. gazu, modernios vonios, MŪR. garažas. Marquette Parke. \$52,000.
VIRŠ 50 PĖDU pločio, gražus kam-pinis sklypas. 2-ju butų namai. Oak-lawn. Teiraukitės.

LABAI GERAS: 10 butų mūras. 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$38,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus vī-sų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus na-mus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atlie-kamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaiciavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ZUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-2447

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BŪČIULIS